

Timo Heinonen kok ym.

Kirjallinen kysymys kriisinhallintaveteraanien tukijärjestelmän kehittämisestä hoidon varmistamiseksi mm. traumaperäisen stressihäiriön oireisiin

Eduskunnan puhemiehelle

Noin 50 000 suomalaista naista ja miestä on palvellut kaiken kaikkiaan 51 eri rauhanturvaamistehtävässä ympäri maailman kriisialueita. Näiden operaatioiden aikana on menehtynyt 50 henkilöä ja noin 100 rauhanturvaajaa on saanut fyysisen tai psyykkisen vamman. Diagnosoidusta tai diagnosoimattomasta traumaperäisestä stressihäiriöstä on arvioitu kärsivän paljon suuremman määrän, jopa viidesosan, tehtäviin osallistuneista.

Oulunkylän kuntoutuskeskuksen ja Kuntoutussäätiön tutkimus paljastaa, että valtaosa sotilaallisissa rauhanturvaajatehtävissä olleista kokee fyysisten vammojen hoidon hyvänä, mutta psyykkisten oireiden hoidossa riittää parantamisen varaa. Kynnys hakeutua hoitoon on myös korkea. Tutkimuksen mukaan jopa viidesosa kaikista rauhanturvatehtävissä palvelleista koki operaation aiheuttaneen eriasteisia stressioireita kotiutumisen jälkeen.

Vuonna 2017 tuli voimaan laki palvelussairauden ja tapaturman korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä, minkä perusteella Valtiokonttori korvaa rauhanturvaajille pääosan todennetuista vahingoista. Se korvaa psyykkisten oireiden hoidon ja kuntoutuksen vuoden ajan hoidon tarpeen toteamisesta alkaen. Kuitenkin edelleen esimerkiksi traumaperäisistä stressioireista kärsivien hoitosekä korvausajat ovat liian lyhyet. Puolella stressioireista kärsivistä oireet alkavat vasta myöhemmin kuin puolen vuoden tai edes vuodenvuorokauden kuluttua kotiutumisesta. Nykyisen lain mukaan traumaperäisen stressihäiriön toteaminen edellyttää, että oireet havaitaan puolen vuoden sisällä tapahtumasta tai palveluksen päättymisestä.

Vaikka tukijärjestelmää on kehitetty paljon, on se yhä hyvin hajanainen ja vaikeasti saavutettavissa. Kriisinhallintaveteraanien tukijärjestelmä pitää saattaa kokonaisuudessaan kuntoon lähivuosina.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Millaisiin toimiin hallitus ryhtyy kriisinhallintaveteraanien aseman kehittämiseksi ja

Kirjallinen kysymys KK 452/2022 vp

onko hallitus valmis muuttamaan lakia niin, että myös puolen vuoden jälkeen tapahtumasta tai palveluksen päättymisestä havaittuihin traumaperäisen stressihäiriön oireisiin saisi hoitoa?

Helsingissä 7.9.2022

Timo Heinonen kok
Jukka Kopra kok
Jari Ronkainen ps
Veijo Niemi ps